

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТУ
ФАКУЛТЕТУ
БЕОГРАД

ЗАВРШНИ РАД НА СТУДИЈАМА ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА

Докторска дисертација

(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

На основу одлуке Сената Универзитета од _____, пошто смо проучили урађену докторску дисертацију _____ под називом:
(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ КРОЗ ИНТЕГРАЦИЈУ ПРАВНОГ, БЕЗБЕДНОСНОГ, СОЦИЈАЛНОГ И ОРГАНИЗАЦИОНОГ АСПЕКТА У ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЈАВНЕ УПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

кандидата: Љиљана Крстић, мср подносимо следећи:
(звање, име и презиме кандидата)

РЕФЕРАТ

1. Основни подаци о кандидату, докторској дисертацији/ уметничком пројекту

(Елементарни подаци о кандидату, наслову рада, обиму и библиографским подацима)

Биографски подаци:

Професионална каријера:

Научна активност:

Радови:

2. Предмет и циљ докторске дисертације/уметничког пројекта

(Показати да је реч о оригиналној идеји, значајној за развој научне или уметничке области)

1.1. Предмет истраживања

Предмет истраживања у овој докторској дисертацији јесте: специфичност области заштите запослених и безбедност на раду (безбедност и здравље на раду) кроз интеграцију правног, безбедносног, социјалног и организационог аспекта са посебним освртом на организације јавне управе Републике Србије.

Овако дефинисан предмет истраживања, апострофира на важности утврђивања кључних елемената заштите запослених и њихове безбедности на раду, те појединачно утврђивање специфичности функционисања ове области у интерном окружењу јавне управе Републике Србије. Подаци у оквиру секундарног и примарног истраживања су типизирани и класификовани, узрочно и

последично одређени и обезбедили су релевантност добијених информација и остварења циљева истраживања, као и доказивања односно оповргавања постављених претпоставки (хипотеза).

Овако дефинисани предмет истраживања кандидат је рашчланио на четири структурална чиниоца:

Први структурални чинилац предмета истраживања обухвата теоријски оквир истраживања са тежиштем на појмовном одређењу здравља запослених и безбедности на раду (безбедност и здравље на раду).

Други структурални чинилац обухвата правну регулативу којом се регулише материја здравља запослених и безбедности на раду.

Трећи структурални чинилац третира облике менаџмента људских ресурса, стандарде, и праксе јавне управе.

Четврти структурални чинилац предмета истраживања обухвата закључна разматрања са предлозима за ефикасну обуку и развој кадрова и организације у области безбедности и здравља на раду.

Временски, предмет истраживања обухвата период од 2017 – 2019. године.

Просторно, предмет истраживања обухвата географски и просторно обухвата територију Републике Србије.

Дисциплинарно, предмет истраживања припада научном пољу друштвено-хуманистичких наука, научној области правних наука, као и организационих наука. Очигледан је значај предмета истраживања и за друге научне дисциплине у оквиру друштвено – хуманистичких наука, попут економије, социологије и науке о безбедности.

1.2. Циљеви истраживања

Научни циљеви истраживања који су достигнути израдом докторске дисертације су: систематичко прикупљање података и њихова обрада зарад стицања релевантних сазнања у областима здравља запослених и безбедности на раду, као и у оквиру јавне управе Републике Србије. Циљ истраживања је бенчмаркинг конкретних параметара добре организације и реализације области здравља запослених и безбедности у раду дефинисаних правном регулативом, међународним стандардама и добрим праксама.

Докторска теза је достигла научне циљеве који се односе на ефекте примарног истраживања на релевантном узорку запослених у јавној управи и на релевантном узорку броја организација јавне управе, над којима је сprovedено научно истраживање у погледу постојања елементарних и регулативом прописаних услова обезбеђења елемената бриге о здрављу и безбедности запослених, те испуњења организационих предуслова исте. Остварење научних циљева испуњено је уз помоћ различитих научних метода и инструмената (интервју, анкета), односно пре свега дескрипције, компарације и дедукције.

Друштвени циљ истраживања у докторској дисертацији односи се на имплементацију сазнања добијених остварењем научних резултата истраживања, те промоције добијених закључака на бази којих могу да се иницирају потребне промене, односно напусте лоше праксе заштите запослених и безбедности на раду у организацијама јавне управе Републике Србије, уколико постоје, или унапредиле постојеће.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

(Објаснити да ли су хипотезе научно потврђене или оборене) Хипотетички оквир Хипотетички оквир истраживања у докторској дисертацији чине генерална и четири посебне хипотезе истраживања.

Генерална хипотеза истраживања гласи: Степен остварења заштите здравља запослених и безбедности на раду организација унутар јавне управе Републике Србије није датост, већ је условљена бројним интерним и екстерним факторима.

Прва посебна хипотеза (X1) гласи: На степен остварења заштите здравља запослених и безбедност на раду организација унутар Јавне управе Србије делује свест формалних лидера саме организације и њиховог поштовања регулативе и праксе у оквиру ове области, те организациона култура саме организације.

Прва појединачна хипотеза истраживања (ПХ1) гласи: Повољна организациона клима заснована на поштовању права запослених и наглашавању вредности људских ресурса и активна улога лидера организације у изградњи добрих интерперсоналних и интересекторских односа имплицира поштовање регулативе и праксе у оквиру области заштите здравља запослених и безбедности на раду, те субјективне осећаје запослених у погледу бриге о њиховом здрављу и безбедности.

Друга посебна хипотеза (X2) у овој докторској тези гласи: У којој мери ће бити испоштовани регулаторни предуслови заштите запослених и безбедности на раду и уврежених пракси, утиче постојање (и учесталост) интерних и екстерних контрола и дејстава различитих инспекција и ревизија.

Прва појединачна хипотеза (ПХ 1) гласи: Свест о постојању регулаторних тела и активности које надзиру поштовање примена закона и подзаконских аката у области здравља запослених и безбедности на раду, те притисак јавности утиче на поштовање неопходних регулаторних услова у конкретној организацији јавне управе Србије.

Трећа посебна хипотеза истраживања (X3) у овој докторској тези гласи: Поглед на људе у јавној управи као на примаран ресурс условљен је развојем менаџмента људских ресурса (МЉР) као научне дисциплине, развојем пракси МЉР и националне културе.

Прва појединачна хипотеза (ПХ 1) гласи: Развој свести организације јавне управе о значају људских ресурса условљен је националном културом.

Друга појединачна хипотеза (ПХ 2) гласи: Развој свести организације јавне управе о значају људских ресурса условљен је развојем менаџмента људских ресурса као научне дисциплине и управљачке функције у националним пре свега привредним организацијама, а потом и непривредним организацијама.

Четврта посебна хипотеза истраживања (X4) у овом раду гласи: Што је већи степен социјалне бриге о запосленима и њиховим породицима, хуманији услови пословања, то ће запослени бити задовољнији, продуктивнији, фокусиранији на рад и мање склони повредама на раду.

Прва појединачна хипотеза (ПХ 1) гласи: Што организација показује већу бригу о социјалном контексту здравља запослених и заштите на раду, то ће се запослени мање повређивати на раду.

Друга појединачна хипотеза (ПХ 2) гласи: Што су хуманији услови пословања запослени ће бити задовољнији и продуктивнији, и здравији јер ће елеминисати стрес и сагоревање.

Пета посебна хипотеза истраживања (X5) у овом раду гласи: Безбедност на раду је у уској вези са одређењем ризика на раду и адекватним управљањем истима, који као један од крајњих ефеката, поред смањења повреда на раду и смањење штете на имовини организације имају и економски ефекат у виду различитих уштеда.

Прва појединачна хипотеза (ПХ1) гласи: Адекватна брига о безбедности на раду смањује број и исход повреда на раду.

Друга појединачна хипотеза (ПХ2) гласи: Адекватна брига о безбедности на раду, доноси економске уштеде.

Све хипотезе су доказане, осим прве појединачне хипотезе (ПХ1), јер је ова хипотеза оповргнута емпијским резултатима обезбеђеним примарним истраживањем. Иста констатација важи за прву посебну хипотезу Х1 у оквиру које је формулисана прва појединачна хипотеза ПХ1. Наиме, корелациона анализа на релацији организациона култура и утицај формалних лидера са једне стране и поштовање законске регулативе у домену безбедности и здравља на раду у јавној управи и субјективни осећај запослених о бризи за њихово здравље, са друге стране је постојање слабе до умерене негативне корелације између ове две категорије индикатора.

4. Кратак опис садржаја

Докторска дисертација је структурирана кроз дванаест тематских целина, садржи и закључна разматрања, преглед коришћене литературе и прилоге: упитнике по коме је обављено истраживање и списак табела.

У првом поглављу дата су уводна разматрања и одређење проблема и предмета истраживања. Даје се хипотетички оквир истраживања и формулација опште, посебних и појединачних хипотеза.

У другом поглављу даје се теоријско одређење предмета истраживања, где су обухваћени појмови јавне управе, здравље запослених, безбедност на раду, теоријско одређење организације и менаџмента људских ресурса.

У трећем поглављу даје се анализа правног и политичког положаја и националне регулативе функционисања јавне управе Републике Србије.

Четврто поглавље анализира безбедност и здравље на раду са правног аспекта.

Пето поглавље анализира безбедност и здравље на раду са организационог аспекта.

Шесто поглавље анализира безбедност и здравље на раду са социјалног аспекта.

Седмо поглавље анализира безбедност и здравље на раду са безбедносног и економског аспекта.

Осмо поглавље бави се анализом имплементације система безбедности и здравља на раду у организацијама.

Девето поглавље даје приказ методологије истраживања елемената здравља запослених и безбедности на раду виђено из угла запослених у организацијама јавне управе Србије.

Десето поглавље садржи резултате истраживања елемената здравља запослених и безбедности на раду виђено из угла запослених у организацијама јавне управе Србије (анкета) и угла носиоца активности обезбеђења безбедности и здравља на раду запослених у јавној управи РС и експерата (интервју).

Једанаесто поглавље приказује резултате истраживања положаја запослених као кључног ресурса у јавној управи Републике Србије виђено из угла запослених у организацијама јавне управе србије (анкета) и угла носиоца активности обезбеђења здравља и заштите запослених у јавној управи РС и експерата (интервју).

У дванаестом поглављу дају се предлози за даљи развој правне регулативе и праксе здравља запослених и безбедности на раду.

Закључна разматрања дају преглед теоријских и емпиријских резултата истраживања. У складу са дефинисањем компонената људских ресурса, наглашава се да се развој људских ресурса одвија као развијање структуре знања, система мотивације и као развијање система улога и тимова.

5. Остварени резултати и научни допринос

(Конкретно навести допринос научној, стручној или уметничкој области)

Друштвени допринос: Друштвени значај истраживања огледа се у експлицитном указивању на тренутно законодавно, односно регулативно, безбедосно и организационо стање области заштита здравља и безбедности на раду у Републици Србији, са конкретним емпиријским подацима у погледу стања овако дефинисане области у јавном сектору Републике Србије, односно у његовим организацијама.

Указивањем на тренутно стање и давањем препорука о будућим смерницама деловања у погледу доношења потребних закона, подзаконских аката, потом општих аката, до увођења безбедоносних и организационих унапређења, постиже се друштвена оправданост истраживања.

Научна оправданост истраживања лежи у непостојању довољног научног фонда националног, као ни међународног, у погледу заступљености бриге о здрављу запослених и безбедности на раду у организацијама јавне управе, те су стога резултати примарног истраживања, засновани на реалној емпирији, створити добру научно-истраживачку базу за нова секундарна истраживања других аутора, академика и академаца. О теми здравља запослених и безбедности на раду запослених у јавној управи није написано довољно, поготово у једном мултидисциплинарном приступу који поред примарног правног аспекта обједињује и социјални, безбедоносни и организациони аспект.

6. Закључак

(Навести да је докторска дисертација/уметнички пројекат урађена у свему према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно или уметничко дело и да су се стекли услови за његову јавну одбрану)

Докторска дисертација под називом **ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ КРОЗ ИНТЕГРАЦИЈУ ПРАВНОГ, БЕЗБЕДНОСНОГ, СОЦИЈАЛНОГ И ОРГАНИЗАЦИОНОГ АСПЕКТА У ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЈАВНЕ УПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**, кандидата **Љиљане Крстић**, мср, урађена је у складу с одлуком о одобравању израде дисертације. Кандидат је тему обрадио на 187 страна, при чему 167 страна чине излагање о проблему и предмету истраживања. Дисертација је прошла тест провере на софтверском програму за утврђивање аутентичности текста који је показао да је текст дисертације аутентично и оригинално дело кандидата подобно за јавну одбрану.

Тема је сложена и мултидисциплинарна и припада научној области друштвено - хуманистичких наука, предмет истраживања припада научном пољу друштвено-хуманистичких наука, научној области правних наука.

Тема докторске дисертације је методолошки коректно заснована, научно и друштвено оправдана због укупног значаја којег има *откриће и научно објашњење* веза и односа између заштите запослених и безбедности на раду кроз интеграцију правног, безбедносног, социјалног и организационог аспекта у организацијама јавне управе Републике Србије.

Тема докторске дисертације је актуелна и још увек недовољно заступљена у научној литератури Републике Србије, која као држава која тежи нормализацији и стабилизацији на свим пољима, мора да прати трендове на глобалном нивоу јер се само на тај начин може осигурати напредак и друштвени развој. Имајући у виду да су принципи еколошког пословања постали потреба човечанства, а не тренд, развијене су различите технике и методе рада које пре свега поштују

интегритет природне хомеостазе, док са друге стране обезбеђују висок степен безбедност и здравља на раду, нарочито јер у свом процесу теже „нултом“ отпаду.

Дисертација је писана коректним језиком науке, јединственим и јасним стилем. Одабрана литература и извори (укупно 181) су примерени потребама рада како по квалитету садржаја, тако и по обиму. Коришћени извори обезбедили су свеобухватну основу за битна закључивања о проблему и предмету истраживања, као и за доказивање постављених хипотеза.

Комисија за оцену завршног рада/докторске дисертације је, на основу свега изложеног, закључила да је докторска дисертација под називом: **ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ КРОЗ ИНТЕГРАЦИЈУ ПРАВНОГ, БЕЗБЕДНОСНОГ, СОЦИЈАЛНОГ И ОРГАНИЗАЦИОНОГ АСПЕКТА У ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЈАВНЕ УПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ** кандидата **Љиљане Крстић**, мр оригинално и самостално научно дело кандидата и да садржи наведене научне доприносе, те предлаже наставно-научном већу Правног факултета, Мегатренд универзитета да одобри њену јавну одбрану.

Место и датум:

Чланови Комисије за оцену подобности кандидата и теме докторске дисертације/уметничког пројекта

Проф. др Весна Балтезаровић, ментор,
Факултет за цивилно ваздухопловство,
Мегатренд универзитет, Београд

Проф. др члан,
Мегатренд универзитет, Београд

Проф. др
Мегатренд универзитет, Београд
